

ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Юлія Рібцун

Дитина з її індивідуальними особливостями психофізичними можливостями, потребами та інтересами, виступає в освітньому процесі суб'єктом діяльності та спілкування. Рушійними силами психічного розвитку дитини є зумовлена генотипом її природна основа, а також наявні суперечності між психічними особливостями (внутрішні умови психічного розвитку) та соціальним середовищем (зовнішня умова). Перехід дитини старшого дошкільного віку до рівня здобувача початкової освіти характеризується появою нової ситуації розвитку, удосконаленням базових особистісних якостей, що створюють міцну психофізіологічну основу для навчання в школі.

Саме для того, щоб цей перехід відбувся найбільш гармонійно, а наступність була перспективною, перший рівень освіти має два цикли: адаптаційно-ігровий (1-2 класи) та основний (3-4 класи), упродовж яких учні під керівництвом дорослих навчаються виконувати прості завдання при типових повсякденних ситуаціях у чітко визначеній сфері діяльності в умовах Нової української школи.

Реалізація змісту будь-якої освітньої галузі залежно від навчального середовища, в якому перебуває дитина з ТПМ, можлива лише на засадах тісної співпраці команди фахівців – як закладу загальної середньої, спеціальної освіти, так і реабілітаційного чи інклюзивно-ресурсного центрів.

Стандартизація передбачає оптимізацію початкової освіти школярів із ТПМ через реалізацію діалогової взаємодії у діаді «педагог-учень» шляхом надання певних рекомендацій педагогам з урахуванням як загальних (за змістовими лініями), так й обов'язкових результатів навчання, які складають основу для подальшого опанування навчальних предметів загальної

середньої освіти. Саме рівність психологічних позицій обох сторін і визначає готовність до діалогічної взаємодії.

Запропоновані рекомендації мають оглядовий, загально-розвивальний характер і є своєрідною підготовчою роботою, що створює дієвий базис подальшого навчання учнів із тяжкими порушеннями мовлення в умовах Нової української школи. У кожній змістовій лінії нами передбачено реалізацію семи наскрізних взаємопов'язаних напрямів, обумовлених патогенезом мовленнєвих порушень: «Мовленнєвий розвиток» (МР), «Фізично-мовленнєвий розвиток» (ФМР), «Когнітивно-мовленнєвий розвиток» (КМР), «Емоційно-ціннісний розвиток» (ЕЦР), «Творчо-мовленнєвий розвиток» (ТМР), «Соціально-комунікативний розвиток» (СКР), «Навчально-мовленнєва діяльність» (НМД).

Напрямок **«Мовленнєвий розвиток»** здійснюється через фонетичний, фонематичний, лексичний, морфологічний і синтаксичний коди на рівні усного та писемного мовлення.

Напрямок **«Фізично-мовленнєвий розвиток»** реалізується в смислово-оральному, локомоторному, соматопросторовому, графічному, конструктивно-просторовому, мануальному, пальцевому, артикуляційному, мімічному практиці.

Напрямок **«Когнітивно-мовленнєвий розвиток»** передбачає удосконалення основних психічних процесів: а) тактильного, слухового, предметного, кольорового, лицьового та графічного зорового, зорово-просторового, сомато-просторового гнозису; б) модально-специфічних видів уваги (зорової, слухової, рухової, інтелектуальної); в) зорової, слухової та рухової пам'яті; г) конструктивного, наочно-образного, просторово-часового, вербально-логічного мислення.

Напрямок **«Емоційно-ціннісний розвиток»** спрямований на усвідомлення духовних цінностей, вироблення адаптивних форм поведінки, конструктивного керування своїми емоційними станами, розвиток вольових якостей.

Напряма «*Творчо-мовленнєвий розвиток*» передбачає стимулювання ініціативності, розкриття творчого потенціалу учнів, їхніх здібностей через різні види мистецтва та трудової діяльності.

Напряма «*Соціально-комунікативний розвиток*» акцентує увагу на зміні співвідношення соціальних детермінант (сім'я – школа – клас – друзі), розширенні вербально-комунікативних зв'язків учнів із соціальним середовищем, збагаченні їхнього суспільного досвіду, виробленні вміння працювати як самостійно, так і в колективі, вирішувати проблеми, логічно аргументувати свою думку.

Провідний вид діяльності в шкільному віці обумовив виділення напряму «*Навчально-мовленнєва діяльність*», що включає суцесивний і симультанний способи сприймання нової інформації, здатність її розуміти, узагальнювати, адекватно застосовувати, а також вміння діяти цілеспрямовано, усвідомлено, самостійно, прогнозуючи результат, досягати намічених навчальних цілей, у т. ч. за допомогою створення власного навчального середовища.

Стандартизація навчально-методичного забезпечення освіти дітей із тяжкими порушеннями мовлення ґрунтується на засадах психолінгвістичного, нейропсихологічного, дитиноцентричного, діяльнісного, диференційованого підходів, на принципах науковості, інтегрованості, доступності та практичної спрямованості з метою полегшення побудови індивідуальної траєкторії розвитку школяра.

Впровадження стандартизації початкової освіти дітей із тяжкими порушеннями мовлення в умовах Нової української школи потребує подальшого розроблення розгорнутих методичних рекомендацій за окремими освітніми галузями, які допоможуть не тільки вчителям, психологам, працівникам інклюзивно-ресурсних центрів, а й батькам учнів зробити освітній процес цікавим, доступним, творчим, а головне – ефективним,

комплексним та цілісним, компенсаційно спрямованим на виправлення первинних і запобігання вторинних порушень психофізичного розвитку молодших школярів, формування їхньої життєвої компетентності, полегшення соціалізації, нормалізації комунікативної поведінки шляхом подолання наявних бар'єрів, удосконалення фонетичної, лексичної, граматичної, діалогічної, монологічної та комунікативної компетенцій.

Технологічна освітня галузь є обов'язковою складовою Державного стандарту початкової освіти (2018) і затверджених МОН України Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти (1-2, 3-4 класи), розроблених під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна. У Державному стандарті початкової освіти наголошено, що метою зазначеної освітньої галузі є формування компетентностей в галузі техніки та технологій, інших ключових компетентностей, здатності до безпечної зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій, до їхнього використання для власної самореалізації, культурного та національного самовираження.

Технологічна освітня галузь органічно поєднує в навчально-виховному та корекційно-розвивальному процесі трудове, художньо-естетичне, морально-духовне виховання та систематичне засвоєння учнями трудових практичних навичок із паралельним розвитком й удосконаленням мовлення, розширює мовленнєво-пізнавальний світогляд школярів, стимулює професійне визначення та трудове зростання учнів із тяжкими порушеннями мовлення.

Детальніше з навчально-виховним і корекційно-розвивальним спрямуванням мистецької галузі можна ознайомитися у спеціальних навчальних програмах: Рібцун Ю.В. Навчальні програми «Трудове навчання» (підготовчий, 1-4 класи): комплект навч. прогр. для підгот., 1-4 кл. спец. загальноосв. навч. закл. для дітей із тяжкими порушеннями мовлення / за ред. Е.А. Данілавічюте. – К.: ДП «Укртехінформ», 2015. – 84 с.

(Режим доступу до електронної версії видання <http://lib.iitta.gov.ua/9471/>).

Цікаве практичне наповнення уроків стане можливим завдяки використанню посібників Рібцун О.Г. Пластилінові фантазії / О.Г. Рібцун, Ю.В. Рібцун. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 64 с.: – іл. – (Я – чарівник) та Рібцун О.Г. Навчайся разом з нами робити оригамі / О.Г. Рібцун, Ю.В. Рібцун. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 64 с.: – іл. – (Я – чарівник).

1-2 класи

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
За допомогою дорослих або самостійно добирає конструкційні матеріали та технології для виготовлення виробу.	<i>Розпізнає</i> конструкційні матеріали візуально та на дотик. <i>Добирає</i> конструкційні матеріали для виготовлення виробу з готових елементів (використання металевих, дерев'яних чи пластмасових конструкторів; готових елементів з паперу, пластику, деревини, пінопласту та ін. для макетування). Добирає конструкційні матеріали від-	Виконувати й інтегрувати вправи артикуляційної, мімічної, голосової, зорової, ручної, пальчикової, психогімнастики. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.) Удосконалювати вміння з заплющеними очима на дотик впізнавати знайомі об'ємні предмети, геометричні фігури, букви, цифри, площинні фігури (букви, цифри), виготовлені з різних матеріалів. (КМР, ФМР, ТМР, МР.) Вчити диференціювати природні та штучні

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>повідно до їхніх властивостей для виготовлення виробу: папір, пластилін, полімерна глина чи солоне тісто, тканина, нитки; неткані, природні та ін. матеріали.</p> <p>Розрізняє види паперу, картону, ниток та визначає сфери їхнього застосування.</p>	<p>матеріали.(ФМР,КМР.) Спонукає до навчально-експериментальної діяльності (тонуть чи не тонуть предмети, виготовлені з різних матеріалів). (КМР, ФМР, НМД, МР.)</p> <p>Формувати інтерес та навички вільного, самостійного, різнопланового безпечного експериментування з робочими матеріалами. (СКР, КМР, МР, ФМР, ЕЦР.) Виробляти вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки щодо залежності міцності та стійкості виробу від вибору конструкційних матеріалів. (КМР, ТМР, МР.) Вправляти в суфіксальному словотворенні відносних прикметників від іменників (метал – металевий, дерево – дерев'яний, пластмаса – пластмасовий, папір</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>– паперовий, пінопласт – пінопластовий, глина – глиняний, картон – картонний). (МР) Уточнювати значення антонімів (гладенький – шорсткий, твердий – м'який, важкий – легкий). (МР) Диференціювати значення дієслів (будувати – ремонтувати – виготовляти). (МР) Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР) (СКР, ЕЦР, ФМР, КМР, МР.)</p>
<p>За допомогою дорослих або самостійно планує власну діяльність з виготовлення виробу, прогнозує кінцевий результат.</p>	<p><i>Прогнозує, яким має бути виріб. Планує послідовність технологічних операцій з допомогою дорослих (використання технологічних карт).</i></p>	<p>Удосконалювати вміння здійснювати вербальне й невербальне прогнозування навчальної, рухової, мовленнєвої, трудової діяльності. (КМР, МР, ФМР, СКР.) Виробляти навички планувального, поточного, підсум-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>кового зорового, слухового, рухового контролю. (НМД, СКР, МР, КМР.) Сформува-ти розуміння значення прикметників та дієслів, утворених від іменників (технологія – технологічний; план – планувати). (МР, КМР.) Вправляти в розумінні та розрізненні слів-паронімів (карта – парта, папір – тапір, картон – батон). (МР.) Закріплювати навички фонетично, семантично та граматично правильного описового та коментувального монологічного мовлення. (МР.) Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.) Виховувати дисциплінованість, організованість, прагнення досягати якомога</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		кращих результатів. (СКР, ЕЦР, МР, КМР.)
<p>Моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів з допомогою дорослих; виготовляє та оздоблює виріб з допомогою дорослих.</p>	<p>Моделює та конструює виріб з деталей конструктора, користуючись графічним зображенням схем, за власним задумом самостійно чи з допомогою дорослих.</p> <p>Задумує конструкцію виробу та конструює його з елементів конструкторів або ін. готових елементів (коробки, банки, пластикові пляшки тощо).</p> <p>Створює задані форми (на підставі лише обрисів силуету) з використанням танграму.</p>	<p>Виконувати й інтегрувати вправи артикуляційної, мімічної, голосової, зорової, ручної, пальчикової, психогімнастики. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Вправляти у впізнаванні й називанні різних предметних зображень (реалістичних, силуетних, контурних, пунктирних, неповних, перекреслених). (КМР, МР.)</p> <p>Закріплювати вміння диференціювати різні види ліній та проводити їх. (ФМР, КМР, МР.)</p> <p>Формувати вміння створювати об'ємний виріб, користуючись площинним зображенням. (НМД, ФМР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати конструкторські навички,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>використовуючи площинні та об'ємні матеріали, виражаючи емоційно-ціннісне ставлення до створюваного образу. (НМД, КМР, МР, ЕЦР, ТМР, ФМР.)</p> <p>Розвивати в учнів вміння прогнозувати кінцевий результат діяльності, продумувати кроки його реалізації. (КМР, МР, ТМР.)</p> <p>Вправляти в розумінні та розрізненні значень окремих іменників (конструктор – конструкція) та слів-паронімів (схема – сцена, банка – банк, пляшка – пташка, коробка – поробка, виріб – вигріб). (МР, КМР.)</p> <p>Виробити вміння дієслівного словотворення від іменників (модель – моделювати, конструктор – конструювати).</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Спонукаати до розуміння й засвоєння значень багатозначних слів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – модель: а) предмет, відтворений у зменшеному вигляді (машина, літак); б) взірцевий примірник чогось; в) людина, яка позує перед живописцем, скульптором, фотографом; – форма: а) контур предмета; б) обриси частин людського тіла; в) шаблон або пристрій для надання чомусь певного вигляду (для випікання хліба); г) спеціальний одяг для осіб певної категорії (військова, спортивна). (КМР, МР.) <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Розвивати зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Виховувати бажання розповідати ровесникам про свій творчий задум, користуючись фонетично, лексично та граматично правильним зв'язним мовленням. (СКР, КМР, ТМР, МР.)</p>
Моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів з допомогою дорос-	<i>Створює</i> виріб за зразком (шаблоном) та власним задумом самостійно чи з допомогою дорослих з вико-	Виконувати та інтегрувати вправи артикуляційної, мімичної, голосової, зорової, ручної, пальчикової, психогімнастики; писати гра-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
лих; виготовляє та оздоблює виріб з допомогою додослих.	ристанням паперу, картону, ниток, нетканих чи природних матеріалів (предметні та сюжетні аплікації з природного матеріалу, нескладні сюжетні композиції, вироби в техніці оригамі, макети виробів зі штучних матеріалів та картону, вироби об'ємної форми з паперу). <i>Демонструє</i> вміння різати нитки, папір, картон ножицями по прямій, кривій та ламаній лінії за запропонованим зразком (шаблоном). <i>Розміщує</i> елементи виробу на площині. <i>Розкриває</i> послідовність дій та дотримується її під	фічні диктанти. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.) Виробляти навички викладати логічні ланцюжки різної складності доступних розумінню послідовностей стадій розвитку істот і неістот: – птахів: яйце → пташеня → птах; – земноводних: ікринка → пуголовок → жабця → жаба; – рослин: насінина → паросток → доросла рослина → квітка → плід; – людини: немовля → дошкільник → школяр → дорослий → дідусь. (КМР, МР, ФМР.) Закріплювати вміння будувати граматично правильні речення, користуючись фразовим конструктором; записувати умову задачі за зразком. (МР, КМР.)

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>час виготовлення виробів з природних матеріалів, під час виготовлення та оздоблення об'ємних виробів, самостійно або з допомогою дорослих.</p> <p><i>Аргументує</i> послідовність та доцільність виготовленого виробу.</p> <p><i>Оздоблює</i> виріб за зразком та власним задумом бісером, лелітками, тасьмою, стрічками та ін. матеріалами.</p>	<p>Вправляти в умінні складати зв'язні розповіді за сюжетними картинками та їхніми серіями, встановлюючи смислові зв'язки. (МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння орієнтуватися в просторі, на власному тілі, на площині аркуша, зошита. (КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Вправляти в умінні розрізняти окремі природні та штучні матеріали зорово та на дотик. (ФМР, КМР.)</p> <p>Формувати вміння в предметних виробках враховувати колір, форму, фактуру, пропорції, просторове та взаємне розміщення частин, характерні ознаки об'єктів і явищ навколишнього світу на основі знань, спостережень або розгляду наочності</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>тощо; у сюжетних – статичність і динамічність, змістові зв'язки між об'єктами, просторові відношення між ними. (НМД, ТМР, ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Продовжувати виробляти вміння прогнозувати створення виробу, поопераційно контролювати та супроводжувати етапи виконання коментувальним мовленням. (ТМР, СКР, МР, КМР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні від іменників прикметників (предмет – предметний, сюжет – сюжетний, природа – природний) і дієслів (модель – моделювати, оздоблення – оздоблювати, виріб – виробляти). (МР.)</p> <p>Збагачувати словник іменників шляхом розуміння та розрізнення значень слів-паронімів</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(макет – пакет, нитка – нотка, шаблон – табло, стрічка – річка, лелітка – лебідка). (МР.)</p> <p>Закріпити вміння розрізняти значення прикметників на позначення антонімів (природний – штучний, саморобний – виробничий, прямий – кривий, об'ємний – площинний). (МР.)</p> <p>Спонукаючи до розуміння та засвоєння значень багатозначних слів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – техніка: а) сукупність машин; б) сукупність прийомів у мистецтві, певній діяльності; – лелітка: а) блискучі цяточки на чому-небудь; б) біла квіточка; в) блискуче кружальце для прикрас. (МР, КМР.) <p>Розвивати зорове, слухове сприймання, увагу та пам'ять, тактильне, кінестетичне сприй-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>мання, кінетичний праксис; усне зв'язне мовлення та асоціативне мислення, мисленнєві операції порівняння, аналізу, синтезу, класифікації, умовиводів; операції ймовірного прогнозування на лексичному та граматичному рівні; зорового, слухового, смислового, рухового контролю на фонетичному, лексичному, графічному матеріалі; просторове орієнтування; емоційно-вольову сферу, фантазію, творчу уяву; зорово-моторну координацію, диференційовані рухи пальців і кистей рук. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР.)</p> <p>Виховувати бажання прикрашати клас, оселю, використовуючи власні вироби та створюючи відчуття радості та святкового наст-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		рою у близьких і друзів. (ЕЦР, СКР, ТМР, МР.)
Виконує прості технологічні операції.	<i>Виконує</i> знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами з допомогою дорослих і самостійно (склеювання, складання, зв'язування тощо). <i>Пояснює</i> вибір моделі, яку він/вона сконструював(ла), спираючись на запитання дорослих.	Закріпити вміння складати площинні зображення з візуально розрізаних предметних і сюжетних картинок, зображення з кубиків, придумувати зв'язну розповідь за їхнім змістом. (ФМР, МР, КМР.) Вправляти в зав'язуванні шнурків, викладанні силуетів предметів, букв, цифр з різнокольорових паличок і мотузочок. (ФМР, КМР, МР.) Виклика́ти почуття захоплення при розгляді найкращих зразків моделей, сконструйованих учнями 3-4 класів, бажання поділитися своїми враженнями з ровесниками. (ЕЦР, НМД, МР, КМР, ТМР, СМР.)

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Формувати на практичному рівні морфологічне узагальнення префікса з- (с-) у значенні поєднання (склеїти, сконструювати, скласти). (МР, КМР.)</p> <p>Спонукаати до розуміння та засвоєння значень багатозначних слів (складати: а) розміщувати щось у певному порядку чи певному місці; б) збирати щось розкидане; в) згортати, згинати щось, надаючи нової форми; г) надавати певного положення рукам, ногам; д) утворювати слова з букв; е) створювати літературний чи музичний твір. (МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.) Виховувати інтерес як до індивідуальної, так і колективної конструктивної діяльності. (ЕЦР, ТМР, СМР, МР, КМР, ФМР.)
Змістова лінія «Світ технологій»		
Читає та аналізує графічні зображення за допомогою дорослих та використовує їх у процесі роботи.	<i>Аналізує зображення схем технологічної послідовності з допомогою дорослих і дотримується їх у процесі роботи (використання технологічних карт, гра-</i>	Закріпити уміння зіставляти звук з буквою, число – з цифрою; складати словосполучення, речення, розповіді, спираючись на піктограми, предметні, сюжетні картинки, опорні слова; послі-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>фічних зображень, малюнків).</p> <p><i>Розмічає</i> прямі лінії на папері та картоні.</p> <p><i>Самостійно</i> чи з допомогою дорослих креслить розгортки прямокутної форми.</p>	<p>довно називати пори року, частини доби, дні тижня, назви місяців. (КМР, НМД, МР.)</p> <p>Вправляти в знаходженні в складі простого речення слова-назви істоти (неістоти) та підкреслювати його прямою лінією. (ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Виклика́ти бажання оздоблювати готові вироби засобами аплікації чи елементами малюнка. (ЕЦР, ТМР, ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Закріпити вміння розрізняти та вживати антонімічні пари прикметників (хвилястий – рівний, довгий – короткий, широкий – вузький, верхній – нижній); утворювати дієслова від іменників (креслення – креслити – накреслити, проведення – проводити – провести, мірка –</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>міряти – відміряти). (МР.)</p> <p>Вправляти в розрізненні, називанні та кресленні геометричних фігур (квадрат – прямокутник), узагальнювати їхні назви (чотирикутники). (ФМР, КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до нових видів роботи, на-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		вички взаємодопомоги. (ЕЦР, СКР.)
Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань.	<p><i>Дотримується</i> безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань (використання клею, ножиць, шпильок, гачків тощо).</p> <p><i>Організовує</i> безпечне робоче місце за допомогою дорослих.</p>	<p>Формувати вміння прогнозувати можливі наслідки небезпечної поведінки в школі, вдома та на вулиці, розповідати про них. (ЕЦР, КМР, МР, СКР, ФМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розглядати сюжетні картини із зображенням різних життєвих ситуацій, складати зв'язні розповіді за їхнім змістом, висловлюючи своє емоційно-ціннісне ставлення. (МР, ЕЦР, СКР, КМР.)</p> <p>Виробляти в учнів вміння розігрувати в ролях запропоновані педагогом ситуації, пропонувати варіанти їхнього вирішення, відображати емоційний стан героїв за допомогою міміки, жестів, інтонації, пауз, логічного наголосу,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>наголосу. (НМД, МР, ТМР, ЕЦР, КМР, ФМР, СКР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Виховувати навички безпечної поведінки в школі, на вулиці та вдома, бажання розповісти про важливість дотримання правил безпеки ровесникам і дітям молодшого віку. (ЕЦР, СКР, МР.)</p>
Під час виготовлення виробів намагається ощадно	<i>Бере</i> до уваги необхідність економного використання різноманітних кон-	Виробити навички безпечного користування робочими матеріалами та інструментами; ба-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
використовувати матеріали; з допомогою дорослих готує залишки до вторинної обробки.	<p>струкційних матеріалів.</p> <p><i>Самостійно</i> чи під керівництвом дорослих створює виріб, повторно використовуючи матеріали (вироби з пластику, паперу, тканини, фольги та ін.).</p> <p><i>Аргументує</i> доцільність вторинного використання матеріалів та використовує їх для виготовлення виробів самостійно чи з допомогою дорослих.</p>	<p>жання та вміння вербально спілкуватися, використовуючи фонетично, лексично та граматично правильне зв'язне мовлення. (НМД, СКР, МР.)</p> <p>Формувати лексичну системність на матеріалі дієслів (приклеїти – склеїти, вирізати – надрізати – відрізати), стійко вживаних словосполучень (економити: конструкційні матеріали, час, гроші, воду, світло, сили), вводячи їх у склад речень. (МР, КМР.)</p> <p>Удосконалити навички економного вирізання простих геометричних фігур (круг, квадрат, трикутник), називання їх, викладання на площині аркуша, утворюючи предметні зображення чи орнамент. (ТМР, ФМР, МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Закріпити вміння розуміти та вживати дієслова з синонімічним значенням (економити – заощаджувати). (МР.)</p> <p>Вправляти в умінні утворювати дієслова (економія – економити) та відносні прикметники (пластик – пластиковий, папір – паперовий, картон – картонний) від іменників. (МР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування та окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати морально-етичні норми, охайність, ретельність, дисциплінованість, самостійність, організаційні уміння в навчально-практичній діяльності. (СКР, НМД, ЕЦР, МР.)</p>
Оцінює та представляє результати власної або колективної діяльності з допомогою дорослих.	<p><i>Самостійно</i> чи з допомогою дорослих демонструє результати власної діяльності.</p> <p><i>Описує</i>, спираючись на запитання дорослих, чого хотів(ла) досягти</p>	<p>Виконувати й інтегрувати вправи артикуляційної, мимічної, голосової, зорової, ручної, пальчикової, психогімнастики; писати графічні диктанти, контролюючи якість виконання за допомогою різного виду опор. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Виробляти орфографічну пильність. (МР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Формувати в учнів вміння прогнозувати результат власної діяльності (навчальної, трудової, художньої, мовленнєвої, рухової), покроково планувати виконання, поетапно контролювати та описувати його, користуючись коментувальним мовленням. (НМД, МР, ФМР, ТМР, КМР, ЕЦР.)</p> <p>Розвивати зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівку-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		льну взаємодію. (КМР.) Виховувати прагнення досягати якнайкращих результатів у власній та колективній діяльності. (ЕЦР, СЦР, МР, КМР.)
Змістова лінія «Світ ремесел»		
Спостерігає за процесом виготовлення виробу народними майстрами.	<i>Зіставляє</i> та розрізняє вироби, виготовлені традиційними та сучасними ремеслами (гончарство, ткацтво, витинанка, різьблення та ін.). <i>Пояснює</i> важливість відродження й збереження традиційних ремесел.	Вправляти у знаходженні відмінностей на схожих сюжетних картинках, помилок у написаних прикладах, знайомих словах української та іноземної мов. (КМР, МР.) Закріплювати вміння розрізняти на слух звучання знайомих музичних інструментів, слів-паронімів, пояснювати їхнє значення. (МР, КМР.) Заздалегідь виготовивши елементи костюмів, декорацій, проводити сюжетно-рольові ігри циклу «У світі професій», розігруючи діалоги з опорою на

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>запропонований ілюстративний, мовленевий матеріал, висловлюючи своє емоційно-ціннісне ставлення до проблемних ситуацій. (СКР, НМД, ЕЦР, МР, ФМР, КМР, ТМР.)</p> <p>Організувати відвідування музею народних ремесел, майстер-класів народних майстрів. (СКР, ФМР, МР, КМР.)</p> <p>Диференціювати значення іменників (професія – ремесло – праця). (МР.)</p> <p>Заохочувати до розгляду альбомів зі зразками української народної творчості, керамічних виробів українських майстрів. (КМР, МР, ЕЦР, СКР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні дієслів (ткацтво – ткати, витинанка – витинати, майстер –</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>майструвати), іменників-назв професій від назв ремесел (гончарство – гончар, ткацтво – ткач, різьблення – різьбяр). (МР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну й дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до традиційних вітчизняних ремесел, повагу до діяльності майстрів, що сприяють їхньому відродженню. (СКР, ЕЦР, МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
<p>Спостерігає за процесом виготовлення виробу народними майстрами; створює виріб з допомогою дорослих або самостійно за зразком чи власним задумом, застосовуючи технології традиційних і сучасних ремесел.</p>	<p><i>Виготовляє</i> та оздоблює виріб з допомогою дорослих чи самостійно, застосовуючи елементи традиційних та сучасних ремесел (використання різних технік для виготовлення та оздоблення виробів: витинанка, вишивка та ін.).</p>	<p>Виконувати та інтегрувати вправи артикуляційної, мимічної, голосової, зорової, ручної, пальчикової, психогімнастики; писати графічні диктанти, контролюючи якість виконання за допомогою різного виду опор. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Вправляти у виконанні вправ, розв'язуванні задач за зразком. (КМР, МР, ФМР, СКР.)</p> <p>Виробляти поступовий перехід школярів від наочно-почуттєвих вражень до створення цілісної композиції адекватними техніками з відповідним застосуванням інструментів й обладнання. (ТМР, ФМР, МР, ЕЦР, КМР.)</p> <p>Формувати лексичну системність на матеріалі іменників та діє-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>слів (вишивка – вишиванка; шити – вишивати – плести). (МР.)</p> <p>Закріпити вміння розрізняти й вживати антонімічні значення якісних прикметників (традиційний – сучасний), синонімічні – іменників (оздоблення – прикрашання – оформлення). (МР.)</p> <p>Розвивати зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		Виховувати інтерес до роботи народних майстрів, відвідання виставок і музеїв художніх ремесел. (СКР, ЕЦР, МР.)
Змістова лінія «Побут»		
Виконує практичні завдання в побуті; організовує робоче місце з допомогою дорослих.	<i>Виконує</i> найпростіші дії щодо самостійності в побуті (упорядкування особистих речей). Спільно з дорослими <i>організовує</i> та <i>прибирає</i> робоче місце відповідно до власних потреб та визначених завдань (організація особистого побуту).	Удосконалювати в учнів вміння уважно слухати та виконувати кількоступеневі інструкції. (КМР, МР, ФМР, СКР, НМД.) Формувати уявлення про правильну організацію робочого місця; про дотримання правильної робочої пози за столом, виконання робочих рухів як взаємопов'язаних елементів трудового процесу, що забезпечують високу продуктивність праці, гарну якість роботи, збереження працездатності, мінімальну втомлюваність; вміння розповідати про організацію робочого

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>місця однокласникам. (ФМР, МР, СКР.)</p> <p>Вправляти в складанні фонетично, лексично, граматично правильних зв'язних розповідей за сюжетними картинками на тему «Побут». (МР.)</p> <p>Закріпити вміння розрізняти значення та вживати антонімічні пари прикметників і дієслів (прибирати – розкидати, чистий – брудний, цілий – зламаний), синонімічні значення якісних прикметників (охайний – чистий – акуратний – чепурний). (МР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні прикметників від іменників (побут – побутовий). (МР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати бажання допомагати батькам у прибиранні оселі, підтримувати чистоту й затишок у класі, у власному зовнішньому вигляді. (СКР, ЕЦР, МР, КМР.)</p>
З допомогою дорослих планує дії та виконує їх у власному побуті.	Разом з дорослими <i>планує</i> та <i>реалізує</i> найпростіші трудові дії (ремонтує іграшки, книжки, доглядає за рослинами та тваринами, готує страви за рецептами,	Виконувати й інтегрувати вправи артикуляційної, мімічної, голосової, зорової, ручної, пальчикової, психогімнастики; писати графічні диктанти, контролюючи якість виконання за допомогою

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>доглядає за одягом та взуттям).</p> <p><i>Дотримується</i> правил поведінки за столом, користується столовим посудом за призначенням.</p> <p><i>Володіє</i> початковими навичками сервірування столу.</p>	<p>різного виду опор. (ФМР, ЕЦР, МР, КМР, ТМР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні іменників (молоко – молочник, хліб – хлібниця, суп – супниця, цукор – цукорниця, перець – перечниця; м'ясо – м'ясорубка, овочі – овочерізка), прикметників (стіл – столовий, чай – чайний, десерт – десертний) і дієслів (тертушка – терти, сервірування – сервірувати, ремонт – ремонтувати, клей – клеїти) від іменників. (МР.)</p> <p>Закріпити вміння розрізняти значення та вживати антоніми (старий – новий; багато – мало; ламати – ремонтувати; рвати – склеювати; відривати – пришивати; розставляти – прибирати (зі столу) та синоніми</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(ремонтувати – лагодити – ладнати). (МР.) Удосконалювати вміння розрізняти значення слів-паронімів (книжка – кришка, рис – лис, сир – мир, хліб – хлів, чоботи – рóботи). (МР, КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати культуру харчування, інтерес</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		до кулінарії, бажання доглядати за рослинами та домашніми улюбленцями. (НМД, МР, КМР, ЕЦР, ТМР, СКР, ФМР.)
З допомогою дорослих розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу.	Спільно з дорослими <i>розраховує</i> приблизну кількість необхідних матеріалів для виконання. <i>Самостійно робить</i> припущення про потрібну кількість матеріалів для виконання простого завдання.	Розширювати уявлення про власні потреби (матеріальні, духовні, соціальні) та потреби інших, способи їхнього задоволення. (СКР, НМД, ЕЦР, КМР, МР.) Виробляти повагу до потреб інших, розуміти вираз «особливі освітні потреби», виявляти толерантне ставлення до людей з ООП. (СКР, ЕЦР, КМР, МР.) Формування вміння прогнозувати приблизну довжину (ширину, висоту, вагу, глибину) предмета, вік людини. (НМД, КМР, МР.) Закріплювати вміння розраховувати свої сили під час фізичного

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>навантаження (кількість присідань, стрибків тощо), враховуючи стан здоров'я, середовищні та ін. умови (температурний режим тощо). (ФМР, СКР, КМР, МР.)</p> <p>Виробляти в учнів уміння розраховувати необхідну кількість нарізаних продуктів для виготовлення страв (бутерброд, салат); експериментувати, урізноманітнюючи їхній склад. (КМР, ТМР, МР, НМД.)</p> <p>Формувати зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику (КМР,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.) Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.) Виховувати уважність, організованість і дисциплінованість. (СКР, ЕЦР, МР, КМР.)</p>

3-4 класи

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
Змістова лінія «Технічна творчість та техніка»		
Самостійно добирає матеріали та технології для виготовлення виробу.	<p><i>Розпізнає</i> конструкційні матеріали візуально та на дотик. <i>Самостійно добирає</i> конструкційні матеріали для виготовлення виробу з готових елементів (використання металевих, дерев'яних чи пластмасових конструкторів;</p>	<p>Формувати самостійність, організаційні уміння в навчально-практичній діяльності. (НМД, СКР, МР, ФМР.) Закріплювати навички безпечного користування матеріалами та інструментами, поглиблювати знання про окремі види та властивості. (НМД, ФМР, МР, КМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p>готових елементів з паперу, пластику, деревини, пінопласту та ін. для макетування).</p> <p><i>Самостійно</i> добирає конструкційні матеріали для виготовлення виробу (за зразком та за власним задумом), зіставляючи їхні властивості: папір, пластилін, полімерна глина чи солоне тісто, тканина, нитки; неткані, природні та ін. матеріали.</p>	<p>Вправляти в упізнаванні та правильному називанні чорно-білих, контурних, силуетних зображень предметів, зображень в умовах зашумлення та накладання одне на одне. (КМР, МР.)</p> <p>Акцентувати увагу на фонетичній, лексичній і граматичній правильності мовлення. (МР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти антоніми на позначення якісних (товстий – тонкий, м'який – твердий, гладенький – шорсткий, цупкий – тонкий, широкий – вузький, довгий – короткий, сухий – вологий, крихкий – міцний, великий – маленький, темний – світлий) і відносних (об'ємний – площинний, природний – штучний, статичний – динамічний, мокрий – сухий, білий</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>– кольоровий, зимовий – літній, круглий – квадратний) прикметників та прислівників (високо – низько, ближче – далі, праворуч – ліворуч, попереду – позаду, вгору – вниз, вздовж – впоперек, вгорі – внизу), дієслів (піднімати – опускати, згинати – розпрямляти, skleювати – відривати (розривати) на імпресивному та експресивному рівні. (МР, КМР.)</p> <p>Вправляти в умінні диференціювати значення слів-паронімів (глина – слина, папір – тапір, тісто – місто, нитка – литка, волокно – толокно, макет – пакет). (КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати вміння розрізняти значення багатозначних слів та омонімів (коса – знаряддя праці, зачіска</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>у дівчинки, плетена коса з ниток, піщана коса). (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння втілювати думки та почуття в практичній трудовій діяльності, ділитися своїми враженнями з ровесниками та дорослими. (ЕЦР, СКР, МР, КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів слухове сприймання, увагу та пам'ять, ймовірне прогнозування, контроль, основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу. (КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до багатоваріативного створення художніх образів. (СКР, ТМР, ЕЦР, МР, КМР.)</p>
Обирає об'єкт праці та прогнозує кінцевий результат власної діяльності; самос-	<p><i>Задумує</i> об'єкт праці для виготовлення.</p> <p><i>Прогнозує</i> результат власної діяльності.</p>	Формувати правильне розгорнуте монологічне мовлення шляхом розповідання знайомих казок, придумування фантазійних

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
<p>тійно планує послідовність технологічних операцій під час виготовлення виробу.</p>	<p><i>Планує</i> послідовність технологічних операцій з використанням технологічних карт.</p> <p><i>Самостійно виконує</i> знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток, тканини, природного матеріалу, пластиліну, пласких матеріалів; склеювання, складання, зв'язування тощо).</p> <p><i>Аргументує</i> вибір моделі, яку він/вона сконструював(ла), спираючись на запитання дорослих.</p>	<p>розповідей за власноруч виготовленим виробом. (ЕЦР, СКР, НМД, МР, КМР, ТМР.) Закріплювати вміння складати план, добирати заголовок до прочитаного тексту, придумувати кінцівку та початок розповіді за наявним фрагментом. (МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати здатність прогнозувати результати рухової, мовленнєвої, художньої, трудової діяльності, супроводжуючи процес виконання чітким, орфоепічно, лексично та граматично правильним коментувальним зв'язним мовленням. (МР, КМР, ФМР, СКР, НМД, ЕЦР.)</p> <p>Вироблення навичок аналізувати трудові завдання. (КМР, МР.)</p> <p>Удосконалювати вміння контролювати пра-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>вильність виготовлення виробу шляхом порівняння результату з натурою чи зразком; переносити уміння, що здобуваються в процесі навчання, в повсякденне життя. (КМР, ФМР, СКР, МР, ЕЦР, НМД.)</p> <p>Закріплювати вміння зіставляти наочні символи (показ прийомів складання) зі словесними (коментування дій) та переводити їхнє значення в практичну діяльність (самостійне виконання). (КМР, ТМР, МР, ФМР, НМД.)</p> <p>Уточнювати вміння орієнтуватися на аркуші паперу квадратної та прямокутної форми. (КМР.)</p> <p>Формувати лексичну системність з метою удосконалення навичок гармонійного поєднан-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>ня кольорів для створення яскравих художніх образів. (МР, КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати морально-етичні норми, організованість, охайність, ретельність, дисциплінованість (СКР, ЕЦР, ФМР, МР, КМР.)</p>
Моделює, конструює та виготовляє виріб	<i>Конструює</i> виріб з рухомими частинами, використо-	Виконувати вправи артикуляційної, голосової, мімічної, зорової,

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
з готових елементів; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями.	<p>вуючи готові до складання елементи та деталі.</p> <p><i>Порівнює</i> старі та сучасні моделі різних технічних пристроїв і конструює моделі майбутнього.</p> <p><i>Створює</i> задані форми з використанням всіх семи станів Танграму.</p> <p><i>Самостійно виготовляє</i> та оздоблює виріб знайомими технологіями.</p> <p><i>Створює</i> та оздоблює виріб, дотримуючись логічної послідовності, за зразком чи власним задумом із різних конструкційних матеріалів та повторно використовуючи матеріали.</p>	<p>психогімнастики. (ФМР, ЕЦР, МР.)</p> <p>Закріплювати навички звукового, морфологічного і синтаксичного аналізу; опису предметів і явищ навколишньої дійсності за поданим планом; розв'язування прикладів і задач за певними алгоритмами; виконання художньої і трудової діяльності з опорою на графічні схеми. (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння орієнтуватися на аркуші, здійснювати аналіз своїх робіт і робіт ровесників з мотивуванням своїх суджень логічними аргументами. (МР, КМР, ЕЦР, СКР, ФМР.)</p> <p>Виробляти художню самостійність, технічну грамотність, індивідуальність у створенні художніх образів, здатність до активного зас-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>воєння технічно-практичного досвіду, експериментування. (НМД, ТМР, СКР, ЕЦР, МР, КМР.)</p> <p>Вправляти в невербальному й вербальному вираженні емоційно-особистісного, морально-естетичного ставлення до продуктів трудової діяльності. (ЕЦР, СКР, КМР, МР, НМД.)</p> <p>Формувати лексичну системність дієслів (згинати – вигинати, насипати – викладати, вигинати – скручувати), навички словотворення (макет – макетування, модель – моделювання). (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти антонімічні значення прикметників (динамічний – статичний, старий – сучасний). (МР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>Розвивати зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати в учнів вміння проявляти оригінальне рішення узагальненого трактування образу. (ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до трудової діяльності, культуру праці, естетичний смак, бажання зробити приємне рідним. (ЕЦР, СКР, КМР, МР, ТМР, ФМР.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
<p>Моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями.</p>	<p><i>Конструює</i> виріб з рухомими частинами, використовуючи готові до складання елементи та деталі.</p> <p><i>Порівнює</i> старі та сучасні моделі різних технічних пристроїв і конструює моделі майбутнього.</p> <p><i>Створює</i> задані форми з використанням всіх семи станів Танграму.</p> <p>Самостійно <i>виготовляє</i> й оздоблює виріб знайомими технологіями.</p> <p><i>Створює</i> й <i>оздоблює</i> виріб, дотримуючись логічної послідовності, за зразком чи власним задумом із різних конструкційних матеріалів та повторно використовуючи матеріали.</p>	<p>Виконувати вправи артикуляційної, голосової, мимічної, зорової, психогімнастики. (ФМР, ЕЦР, МР.)</p> <p>Закріплювати навички звукового, морфологічного і синтаксичного аналізу; опису предметів і явищ навколишньої дійсності за поданим планом; розв'язування прикладів і задач за певними алгоритмами; виконання художньої і трудової діяльності з опорою на графічні схеми. (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння орієнтуватися на аркуші паперу, здійснювати аналіз своїх робіт і робіт ровесників з мотивуванням своїх суджень логічними аргументами. (МР, КМР, ЕЦР, СКР, ФМР.)</p> <p>Виробляти художню самостійність, технічну грамотність, індивіду-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>альність у створенні художніх образів, здатність до активного засвоєння технічно-практичного досвіду, експериментування. (НМД, ТМР, СКР, ЕЦР, МР, КМР.)</p> <p>Вправляти у невербальному та вербальному вираженні емоційно-особистісного, морально-естетичного ставлення до продуктів трудової діяльності. (ЕЦР, СКР, КМР, МР, НМД.)</p> <p>Формувати в учнів лексичну системність дієслів (згинати – вигинати, насипати – викладати, вигинати – скручувати), навички словотворення (макет – макетування, модель – моделювання). (МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти антонімічні значення прикметників</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>(динамічний – статичний, старий – сучасний). (МР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати вміння проявляти оригінальність рішення узагальненого трактування образу. (ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Виховувати інтерес до трудової діяльності,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		культуру праці, естетичний смак, бажання зробити приємне рідним. (ЕЦР, СКР, КМР, МР, ТМР, ФМР.)
Моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями.	<p><i>Самостійно створює</i> виріб за зразком (шаблоном) та власним задумом із використанням паперу, картону, ниток, природних матеріалів (предметні й сюжетні аплікації з природного матеріалу, нескладні сюжетні композиції, вироби в техніці орігамі, макети виробів зі штучних матеріалів та картону, вироби об'ємної форми з паперу).</p> <p><i>Ріже</i> ножицями по прямій, кривій, ламаній лініїх за запропонованим зразком або шаблоном нитки та папір, картон.</p>	<p>Удосконалювати навички впізнавання фантазійних і реальних істот у творах мистецтва; бачити прекрасне в навколишній дійсності, предметному світі, výroбах трудової діяльності. (ЕЦР, КМР, МР.)</p> <p>Виробляти прагнення створювати красиві вироби, бажання підвищувати свою майстерність у їхньому виготовленні. (ТМР, ЕЦР, КМР, МР, ФМР.)</p> <p>Закріплювати вміння пояснювати задум перед виконанням роботи, виділяти головне в задумі, визначати етапи виконання трудових завдань на площині та</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
	<p><i>Розміщує</i> елементи виробу на площині.</p> <p><i>Пояснює</i> послідовність дій та дотримується її під час виготовлення виробів з природних матеріалів, під час виготовлення й оздоблення об'ємних виробів.</p> <p><i>Аргументує</i> послідовність та доцільність виготовленого виробу.</p> <p><i>Оздоблює</i> виріб за зразком та власним задумом бісером, лелітками й тасьмою, стрічками та ін. матеріалами.</p>	<p>в об'ємі, фонетично, лексично, стилістично та змістовно контролювати власне коментувальне мовлення, операційно-поточні практичні дії, досягати якісних результатів за допомогою використання адекватних засобів, колористичної і композиційної виразності, адекватно оцінювати результати як власної діяльності, так і ровесників. (НМД, СКР, КМР, МР, ТМР, ФМР, ЕЦР.)</p> <p>Вправляти в розумінні та самостійному вживанні (за наслідуванням учителя, спряжено, відображено, поскладове промовляння; промовляння, акцентоване на важких для дитини звуках) спеціальної термінології. (МР, КМР.)</p> <p>Збагачувати дієслівний</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>словник на позначення виконання можливих дій з папером (згинати, м'яти, складати, рвати, розрізати тощо); прикметниковий словник на позначення якостей паперу (зігнутий, складений, порваний, пом'ятий, розрізаний тощо). (МР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти антонімічні значення прикметників (прямий – кривий, об'ємний – площинний, природний – штучний, предметний – сюжетний). (МР.)</p> <p>Вправляти в словотворенні дієслів від іменників (оздоблення – оздоблювати, моделювання – моделювати, вирізання – вирізувати, виготовлення – виготовляти). (МР.)</p> <p>Розвивати зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-про-</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>сторове орієнтування, окомір, зорове, слухове, рухове, лексичне, граматичне ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику, загальне відчуття міри, здатність до гармонії в самоорганізації, поведінці та творчості, до експериментально-дослідницької діяльності. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати самостійність та креативність, організаційні уміння в навчально-практичній діяльності. (СКР, МР, КМР, ФМР, НМД.)</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
Змістова лінія «Світ технологій»		
<p>Читає й аналізує графічні зображення; виконує нескладні геометричні зображення та керується ними в процесі роботи.</p>	<p><i>Читає, розуміє та аналізує графічні зображення схем, дотримується їх у процесі роботи (використання технологічних карт, графічних зображень, малюнків).</i> <i>Розмічає прями лінії на папері та картоні.</i> <i>Виконує нескладні геометричні побудови за зразком чи творчим задумом.</i></p>	<p>Удосконалювати вміння вивчати вірші, переказувати, придумувати оповідання, виконувати вправи артикуляційної, голосової, мимічної, дихальної, пальчикової гімнастики з опорою на готові та самостійно створені графічні схеми. (МР, КМР, ЕЦР, ФМР, СКР, ТМР.) Закріплювати вміння графічно зображувати зміни природних явищ упродовж місяця, циклічні зміни в природі, видів діяльності упродовж дня, план місцевості, запис умов математичних задач, схеми звукового, складового, морфологічного, синтаксичного аналізу. (НМД, МР, ФМР, КМР.) Удосконалювати вміння створювати візерунки,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>предметні, сюжетні картини з площинних геометричних фігур. (ФМР, ТМР, МР, КМР.)</p> <p>Закріплювати вміння розрізняти окремі значення полісемічних дієслів (читати: а) сприймати щось написане літерами; б) знайомитись з літературним твором; в) декламувати вивчений напам'ять поетичний твір; г) відтворювати зміст, значення чого-небудь за знаками (лініями, рисками, ін. графічними позначками). (МР, КМР.)</p> <p>Вправляти в розумінні спільнокореневих слів (геометричний – геометрія). (МР, КМР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, зорове, слухове, рухове, лексичне,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>граматичне ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику, загальне відчуття міри, здатність до гармонії в самоорганізації, поведінці та творчості, до експериментально-дослідницької діяльності. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати в учнів уважність, старанність, відповідальність. (СКР, ЕЦР, КМР.)</p>
Дотримується безпечних прийомів праці під час вико-	<i>Самостійно дотримується</i> безпечних прийомів праці під час використання	Закріплювати навички диференціації безпечних і небезпечних форм поведінки, вико-

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
ристання інструментів та пристосувань.	інструментів та пристосувань (використання клею, інструментів і пристосувань з гострими частинами).	ристання інструментів і матеріалів, загальних форм життєдіяльності (з опорою на наочність, літературні твори та практичний досвід), уміння адекватно реагувати на можливу проблемну ситуацію, за змоги самостійно чи за допомогою дорослих вирішувати її. (СКР, МР, КМР, ФМР, ЕЦР, НМД.) Удосконалювати орфографічні навички шляхом знаходження помилок у власних роботах і письмових роботах ровесників, їхнього виправлення. (МР, КМР.) Вправляти в правильному вживанні синонімічних (небезпечний – ризикований, шкідливий, загрозливий) та антонімічних (безпека – небезпека,

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>безпечний – шкідливий) значень самостійних частин мови. (МР.)</p> <p>Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, зорове, слухове, рухове, лексичне, граматичне, діяльнісне ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, загальне відчуття міри. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Виховувати прагнення та вміння уникати ситуацій, що можуть бути загрозливими для здоров'я. (СКР, ФМР, МР, КМР, ЕЦР.)</p>
Ощадно використовує матеріали; сортує відходи, дотримуючись від	<p><i>Економно використовує</i> матеріали під час виготовлення виробу.</p> <p><i>Сортує</i> побутові</p>	<p>Вправляти в умінні диференціювати звуки за акустико-артикуляційними ознаками; класифікувати предмети</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
повідних правил.	<p>відходи, дотримуючись відповідних правил.</p> <p><i>Самостійно створює</i> виріб, повторно використовуючи матеріали (вироби з пластику, паперу, тканини, фольги та інше).</p> <p><i>Аргументує</i> доцільність вторинного використання матеріалів та використовує їх для виготовлення виробів.</p>	<p>(сторони горизонту, частини світу, види тваринного та рослинного світу тощо); сортувати сміття; визначати частини мови, члени речення, математичні дії. (СКР, МР, КМР, ФМР, НМД.)</p> <p>Закріплювати навички словотворення відносних прикметників від іменників (органіка – органічний, побут – побутовий, промисловість – промисловий, економія – економічний, екологія – екологічний). (МР, КМР.)</p> <p>Удосконалювати вміння виготовляти поробки із залишкового матеріалу. (НМД, ЕЦР, СКР, ТМР, ФМР.)</p> <p>Розвивати зорове сприймання, увагу та пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, зорове, слухове,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>рухове, лексичне, граматичне ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію, ручну та дрібну моторику, здатність до гармонії в самоорганізації, поведінці та творчості, до експериментально-дослідницької діяльності. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Удосконалювати в учнів інтегративну діяльність аналізаторів, міжпівкульну взаємодію. (КМР.)</p> <p>Виховувати вміння берегти довкілля, піклуватися про власне здоров'я, поважати працю людей. (СКР, ЕЦР, МР, ФМР.)</p>
Представляє одержаний ре-	<i>Розмірковує над результатом власної</i>	Закріплювати вміння поетапно планувати

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
<p>результат власної або колективної діяльності та намагається оцінити його.</p>	<p>діяльності та презентує її. <i>Описує</i>, аргументуючи свою думку, чого хотів(ла) досягти.</p>	<p>та контролювати власну діяльність, адекватно оцінювати її результат. (ФМР, ТМР, КМР, МР, СКР, ЕЦР.) Удосконалювати вміння брати участь у колективних проектах, спільно вирішувати виниклі питання, презентувати результати спільної діяльності, користуючись коментувальним, описовим мовленням. (НМД, СКР, МР, ТМР, КМР, ФМР.) Розвивати в учнів зорове сприймання, увагу й пам'ять, оптико-просторове орієнтування, окомір, зорове, слухове, рухове, лексичне, граматичне ймовірне прогнозування, контроль (зоровий, слуховий, смисловий), основні мисленнєві операції, емоційно-вольову сферу, фантазію,</p>

Результати навчання здобувачів освіти		Рекомендації педагогам (корекційно-розвивальна спрямованість навчання)
Обов'язкові	Очікувані	
		<p>ручну та дрібну моторику, загальне відчуття міри, здатність до гармонії в самоорганізації, поведінці та творчості. (КМР, МР, ФМР, ЕЦР, ТМР.)</p> <p>Виховувати в учнів почуття колективізму, відповідальності, прагнення та вміння досягати поставленої мети. (СКР, ЕЦР, ТМР, МР, КМР, ФМР, НМД.)</p>